

Fjellvåken

Medlemsavis for Troms Turlag • nr. 3 - 2018 - 40. årgang

Monsen minutt-for-minutt
Turprogram vinter/vår 2018/19
Dærtahyttene

Naturopplevelser for livet

Troms Turlag

Leder

Når dette skrives er november så vidt starta og styret i turlaget har blikket retta mot 2019 og nye prosjekter. Det er mye på gang, som vanlig. Overordnet har DNT vedtatt nytt veivalgsdokument og derfra skal vi plukke strategier og lage oss noen handlingspunkter som vi syns er viktige å følge opp i Troms turlag. Det er ingen grunn til store endringer for vi er i god flyt med høyt aktivitetsnivå både på turer, arrangementer og vedlikeholdsoppgaver.

Det **store** løftet for turlaget i 2018 har vært «Monsen på tur». At en tur med så stor delegasjon, slike mengder med spesialutstyr og «greier» går knirkefritt, er altså ingen selvfølge. Det krever et klartenkt og positivt ordensmenneske for å koordinere turlaget sine operasjoner, dugnadskrefter, transporter, osv. Hovedæren for at Troms turlag klarte å levere på bestillingen og at fjellturen i indre Troms fremstod som et knirkefritt arrangement, skal daglig leder Lin ha. Fabelaktig flott innsats! Målinger DNT har gjennomført, viste rekordhøye besøkstall på www.ut.no i perioden «Monsen på tur» gikk på tv. Med så flotte tv-bilder og rosende omtale skal vi ikke se bort fra at flere vil besøke våre områder.

Noen av dere som leser dette, har kanskje allerede gått til anskaffelse av den nye turboka som Troms turlag har samarbeidet med Pål Jakobsen og Fagtrykk om: «Vinterturboka. 100 fine turer i Tromsøområdet». Den tror vi mange har

venta på! Boka beskriver vinterturer i Tromsø og «omkringliggende herligheter», og selvfølgelig presenteres hele Troms turlag sitt hyttenett i fylket.

Prosjektgruppa som jobber med et forprosjekt på tomte vi arva i Lakselvdalen, Balsfjord kommune, er kommet et bra stykke på vei og vil sannsynligvis ha et forslag i løpet av første halvår i 2019. Det kan bli spennende saker, for området ligger flott til og er lett tilgjengelig fra vei, noe som åpner for en annen type bruk enn på hyttene vi har på fjellet.

I 2018 har vi ferdigstilt arbeidet på Blåkollkoia, Rosta og Vuoma. Nå er hyttunene oppgradert og har større kapasitet. En refleksjon om dugnad i turlagsregi: Vi la ut informasjon på nettsida vår og på facebook om at vi ønsket flere med på dugnad på Vuoma. Det var jo egentlig en arbeidsleir vi inviterte til, på ukedager når folk flest har arbeid, i midten av oktober og langt utenfor allfarvei. Men dette hadde folk virkelig lyst til å delta på, og vi endte altså opp med venteliste. Tenk det! Dette må vi ta oss ad notam, at folk har lyst til å hjelpe til. Med snart 6000 medlemmer så er det klart at vi har massevis av ressurser. Oppfordringen til alle tillitsvalgte er derfor å åpne opp for at nye folk også kan være med på dugnader – her er masse å hente på å bygge laget vårt enda sterkere.

God jul, når den tid kommer – og gode turer ønskes dere alle i 2019!

Hilde Grimstad

Monsen minutt-for-minutt i indre Troms

Den Norske Turistforening fyller 150 år i 2018, og arrangementene har stått i kø hele året. Ett av høydepunktene var satsingen til NRK i sommer der Lars Monsen i fire uker gikk minutt for minutt i den norske fjellheimen. Han ble fulgt av hundrevis av turglade mennesker til fots og tusenvis via TV- skjermen.

Starten gikk over flate områder på Hardangervidda, deretter bratte fjell i Jotunheimen, videre på fjell som går rett i sjøen, «summit to sea» i Vesterålen, før finalen i indre Troms.

Troms Turlags styre og turlagskontoret ble orientert høsten 2017 om at indre Troms var aktuelt som turområde og den 19. januar, på selveste 150-årsdagen til DNT, ble det offentliggjort. Styret hadde sagt «GO» for TTs deltakelse og tilrettelegging, og daglig leder Lin Einarsdotter Olsen ble prosjektleder i TT. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som besto av Monica Mikalsen, Pål Tengesdal, Svanhild Dalberg, Arnulf Sørum og Lin Einarsdotter Olsen. NRK spurte i innledende runder om TT hadde mulighet til å servere produksjonsteamet mat på hyttene, noe de sa ja til.

Planleggingen startet på våren, og det lå mange timer med forberedelser bak før startskuddet kunne gå.

Mat til hyttene ble transportert inn i forkant. Til Gappo ble tørrmaten sendt inn med den siste vintertransporten. Ferskvarer ble fraktet opp av flotte lyngshester, ledet an av Marit Gåre. Både tørrproviant og ferskvarer ble fraktet med håndtraller inn til Golda og Treriksrøysa, og derfra ble alt båret på ryggen. Også aggregat og bensinkanner ble båret inn til fots. Forbruksvarer som toalett-papir, lys, vaskemidler og diverse utstyr ble fraktet og båret inn til hyttene i forkant. I tillegg til de fire frivillige i arbeidsgruppa, fikk vi god hjelpa av 65 frivillige som meldte seg via annonse på DNTs nettside. Disse bidro med bæring av 350 kg utstyr over fjellet, som omfattet produksjonsutstyr og personlig utstyr til NRK-teamet. Noen bidro med matlaging til NRK, rydding av stier og telt-plass, førstehjelp mm. Troms Turlag stilte med en gjeng som var med på hele eller deler av turen. Lin Einarsdotter Olsen, Knut Charles Olsen, Monica Mikalsen, Arnulf Sørum og Morten Olsen gikk hele ruta. I

tillegg gikk merkeutvalget ved Pål Tengesdal, Eli Nordskar, Reidar Skarshaug og Kaisa-Wenche Vivisdatter hele turen, samt at de jobbet dognad i flere dager før startskuddet gikk. Jan Børre Henriksen og Karoline Olsen bar ekstra utstyr inn til Goldahytta. Tilsyn Sonja Lindrupsen og Arne Steinar Mikalsen var vertskap på Rosta, tilsyn Reidar og Kristin Hofsføy var vertskap på Gappohytta og tilsyn Bjarne og Hanna Bockelie var vertskap på Goldahytta. Nina Brygfjeld fra turlagskontoret hadde base på Goldahytta og bar inn ferskmat til Golda sammen med to frivillige. Svanhild Dalberg gikk rett til Gappohytta og forberedte mat til ankomst for NRKs produksjonsteam. Henholdsvis 30 og 40 personer fra NRKs produksjonsteam med gjester ble bespist på hvert bestemmelsessted.

Turen i indre Troms besto av følgende etapper:

- ◇ Innset (Rostadalen)– Isdalen: Via Rostahytta der følget spiste lunsj. Dette var en krevende etappe med opp mot 27 grader i stekende sol. Mange bar tungt, og siden alle skulle sove i telt, ble det ekstra mye å bære, blant annet to aggregat.
- ◇ Isdalen – Gappohytta: Fint vær, lett terreng. Etter grensepassering inn i Norge igjen, møtte følget lyngshestene som hadde kommet fra Rognli via Gappohytta. De hjalp til med å bære utstyr.
- ◇ Gappohytta – Goldahytta: En grei tur med ganske bra vær.
- ◇ Goldahytta – Treriksrøysa t/r, dagstur/ matpakketur i godt vær.
- ◇ Goldahytta – Galggo/Skibotndalen: avslutningsetappen i greit terreng og flott turvær.

Flere kjente gjester kom på besøk i løpet av etappene. Ny styreleder i DNT, Per Hanasand, helseminister Bent Høie og kommende generalsekretær i DNT Dag Terje

Lyngshestene krysser indre Skjærdalen. Sett forfra: Anne Vollan med Picasso, Marit Gåre med Per Mathias og Kristin Hagtvædt med Hauk. Anita-Kristin Vestre var og hestedame på turen. Foto: Pål Tengedal.

Lars Monsen går over brua ved Likkamoen.
Foto: Pål Tengesdal.

Vaffeldamene. Foto: Svanhild Dalberg.

Klarp Solvang (fra 1. oktober) kom til Gappohytta på kvelden 2. august, og ble med til Goldahytta. DNTs kommunikasjonssjef Mette Øinæs Habberstad kom til Goldahytta 4. august sammen med noen kolleger fra DNT sentralt. Flere interessante temaer ble diskutert underveis.

Opplevelsene var mange og ulike. På NRK-produksjonen fra turen til Rosta fikk vi hilse på de to gjestene, ungguttene Mudda og Adam (fra «Skam» og P3) som fulgte hele turen i indre Troms. Vi fikk også et intervju med merkeutvalget, representert ved Pål Tengesdal og Eli Nordskar. De hadde båret staur, merket og tilrettelagt store deler av turen. På Likkamoen hadde merkeutvalget fått uventet hjelp av NRKs Linda Pedersen og fire soldater på tur. Stauren som ble frakta lengst, ble båret på ryggen i over 11 km og 400 høydemeter! Mandag før sending fortsatte merkeutvalget sitt arbeid med merking oppover Isdalen samtidig som de fikk båret opp telt, soveposer og diverse utstyr til campen i Isdalsskaret. Etter en lang dag returnerte de til Rostahytta og et velfortjent kveldsbad.

1 august:

Likkamoen – Rostahytta – Isdalen

1. august da det store turfølget kom, stilte merkeutvalget som bruvakter på Likkamoen og passet på at alle fulgte oppfordringen på nyoppsatte skilt: «Gå en om gangen over brua». Dette ble kommentert i positive vendinger av Monsen. Ved Kilden fikk vi høre om merkeutvalgets arbeid. Her fikk Monsen æren av å sette ned staur med skilt på. Innslaget ble sendt på NRK.

Etter lunsjen på Rostahytta gikk turen videre mot campen i Isdalen. For noen gikk det sakte oppover, men alle kom fram etter hvert. Et overraskende innslag underveis var en lettkledd kar som kom løpende oppover de bratteste bakkene innerst i dalen. Han var kun iført shorts (og sko). Det var Aadne Olsrud, som til vanlig driver en turistbedrift i Tamokdalen. Han fortalte at han var sendt ut for å varsle om at det trengtes mer bærehjelp bakover i rekkene. Det var flere som sleit tungt, og noen hadde lagt igjen bagasje nedover i dalen. Dermed måtte frivillige, som hadde kommet fram til Isdalen, dra tilbake med tomme sekker og hjelpe til.

På Rostahytta ble hele turfølget ønsket velkommen av vertskap Sonja og Arne

Kjersti med Salah og Bahzad utenfor Rostahytta dag 1. Foto: Marius Dalseg, DNT.

Bløtkaker. Foto: Svanhild Dalberg.

Steinar. Det ble servert lunsj og foretatt intervjuer. Et av intervjuene som ble vist på NRK var av Troms Turlags styremedlem Kjersti Bakken, som blant annet har holdt kurs «Ut på tur, aldri sur».

Kjersti forteller:

«Jeg hadde noen fantastisk fine dager sammen med mine to kurdiske flyktningevenner, Salah og Bahzad på tur med Monsen. Da jeg første gang fikk høre om opplegget sist høst, tenkte jeg at her må jeg få med noen av de som har gjennomgått kurset «Ut på tur, aldri sur». Det ble årets opplevelse.

Planleggingen startet på nyåret. Flere hadde lyst, men praktiske hindringer gjorde at kun Salah ble med til slutt. Salahs venn, Bahzad fra Ballangen, ville også gjerne bli med selv om han ikke hadde hatt Ut på tur-kurset. Vi ble et flott team!

Jeg lyver hvis jeg sier at turen ikke krevde mye planlegging, instruksjon, påminnelser og dobbeltsjekk, - men det er et «must» når man er ukjent med norsk turtradisjon. Salah med Ut på tur-kurs, komplett utstyr og erfaring fra en overnattingstur til Trollvassbu var godt skodd for utfordringen. «Tenk vekt, pakk en lett sekk», var mitt råd. Bahzad sa han hadde full kontroll, fant en 80 l sekk og pakket to av alt jeg hadde satt

opp på pakkelisten, i tillegg til en magnum myggspray, et stort glass med syrisk pulverkaffe og et assortert utvalg deodoranter! Men ikke regntøy. Heldigvis var værgudene i det gode lunet.

Vi kjørte vårt eget løp, - gikk ikke to skritt bak Monsen, men av og til godt foran, av og til bak. Vi overnattet på Rostahytta første natt og gikk hele etappen Rosta-Gappo neste dag. En lang tur, og mot slutten var det godt å se skiltet som viste 3 km til Gappo.

Mottakelsen var det heller ikke noe å si på, - hyttetilsyn som kom oss i møte med vaiende norske flagg og entusiastisk klapping fra alle på tunet. Og etterpå vanket det kaffe og vafler. Minnene er mange, og de fineste er de vi gjemmer, hver for oss og sammen.»

Ved campen i Isdalen ble det bading i det nærliggende fjellvannet. Det hadde en temperatur på 16,4 grader! Utover kvelden endret været seg, men alle hadde fått opp teltene før regnet kom. Styrregnet holdt mirakuløst nok opp 20 minutter før direktesendingen fra leiren.

Etter hvert ble det et fantastisk lyn- og tordenvær, og mange gikk tidlig i teltet den kvelden. Ved avmarsj dagen etter hadde det verste regnværet gitt seg, og leiren ble pakket sammen i lett yr.

Turfølget Gappo-Golda. Foto: Pål Tengedal.

Lunsj Skjærdalen. Monsen til venstre.

2. august: Isdalen – Gappohytta

Merkeutvalget var først av gårde for å gjøre ferdig merkingen før resten av følget kom. Nye skilt ble fraktet med lyngshester fra Gappo. Hele strekningen Rosta-Gappo ble merket med nye langstaurer, og varder ble gjenoppbygd der det trengtes.

På Gappo hadde forberedelsene til storbesøket startet dagen før.

Svanhild startet sin etappe på Nordkjosbotn for å handle inn den siste ferskmaten. Der møtte hun resten av turfølget som skulle til Gappo, blant dem tre lyngshester.

Ved Rognli fikk de kløvene på hestene og startet å gå i godvær og 30 graders varme. Hestene hadde kløvene fylt med mat og utstyr. Det ble stopp ved hver bekk for at hestene skulle få drikke og turfølget fylle drikkeflasker. Nesten oppe ved tregrensa kom det skyer og tordenvær, men hestene lot seg ikke påvirke. Regnet kom først etter ankomst Gappo.

På Gappo ble de ønsket velkommen av tilsynet Reidar og Kristin Hofsoy. De og flere frivillige hjalp til med alt som skulle gjøres klart til Monsens ankomst. Irene på 85 var en av de som neste dag vispet sammen og

stekte vafler av 30 liter vaffelrøre, samt lagde middag til NRK – ansatte. Irene ønsket hun hadde tatt med telt for å kunne bli ei natt til for å hjelpe til med oppvasken!

Tidlig om morgenen den 2. august sto Monica Mikalsen grytidlig opp i Isdalen for å være først til Gappo. Hestene gikk motsatt vei med skilt til merkeutvalget. Monica var vert på den andre hytta og samarbeidet med Svanhild om bevertningen til NRK.

Utover dagen kom det flere fra Isdalen, etter hvert også NRK-folkene med sine droner, sendeutstyr og kameraer. Alle ble servert vafler og kaffe ved ankomst.

De to gjestene, Mudda og Adam, fant seg senger i oppholdsrommet der de skulle sove. De var fornøydde med å være inne og pratet og koste seg mens Svanhild forberedte midt dagen. Turgæerne fant plass til teltene sine på små flater og hyller i terrenget.

NRK's hyggelige og velorganiserte team gjennomførte kveldens sending der Lin ble hyllet med bursdagsang live på TV.

Etter sending samlet folk seg til allsang ved teltene. Programleder Marius hadde gitar, og Monica stilte med «blue tooth» høyttaler.

Foto: Pål Tengesdal.

Kjentfolk indre Skjærdalen. Foto: Pål Tengesdal.

3. august: Gappohytta – Goldahytta

Også her hadde merkeutvalget vært i aksjon. Reidar og Kaisa-Wenche hadde dradd opp uka før for å merke strekningen fram mot Golda. Langstaurer til skilt var frakta ut på vinterføre. Stien på sørsida av elva ved utløpet av Goldajávri måtte ryddes for trær og greiner opp til 3,5 m høyde over bakken fordi NRK's sekk med senderutstyr stakk så høyt. Det samme gjaldt stien gjennom skogen opp fra Golda.

Etter at frokosten på Gappo, godt hjulpet av frivillige, var servert, pakket Svanhild og Monica sammen og gikk til Golda, der de hadde ansvar for hver sin hytte. På Golda var det pyntet med vimpler og flagg fra Norge, Sverige og Finland i tillegg til det samiske flagget. Tilsyn Bjarne og Hanna Bockelie ønsket velkommen og gikk til hånde. De ble også intervjuet på NRK-TV. Etter hvert kom resten av følget, og NRK-folkene og Mudda og Adam satte pris på gjensynet med Svanhild! På Golda ble det også fin stemning med bål og musikk.

4. august: Dagstur til Treriksrøysa

Denne dagen var det dagstur med sending fra Treriksrøysa. Mens folk gikk tur,

fortsatte de frivillige, med god hjelp av tilsyn Hanna, arbeidet på hyttene. Middagen skulle forberedes med bidos og multhebløtkaker.

5 august: Golda – Galggojavri

Det var klart for siste etappe på denne flotte og begivenhetsrike turen.

Turen gikk over fjellet til Galggojavri i perfekt turvær.

Mot veis ende kom folk dem i møte, eventyret nærmet seg slutten. Noen dro hjem, noen dro til Olderelv Camping og var med på siste Sommeråpent - sending derfra.

Det var mange som bidro til suksessen i indre Troms. Vi kan konstatere at det ikke hadde vært mulig å gjennomføre uten alle de fantastiske frivillige, de tillitsvalgte i Troms Turlag, merkeutvalget og vertskapet på hyttene og ikke minst Lin som hadde overoppsyn med det hele.

Nina Cheetham har redigert og satt sammen tekster fra Lin Einarsdotter Olsen, Pål Tengesdal, Kjersti Bakken og Svanhild Dalberg

Ned Sandfjellet, Gamvik. Foto: Geir Bye

Sørøya på langs med Troms Turlag – september 2018

Foran oss lå ei lang, hvit strand. Sola skinte varmt i Finnvika. Klar, ferdig, fellesbad! Herlig for svette kropper, selv om vannet bare holdt tolv grader.

Noen dager tidligere stod Terje og jeg, de eneste søringene på Troms Turlags fellestur, med kribling i magen og så ferja legge til kai i Hasvik, klare for første møte med turkameratene for hele neste uke. Sjøl tilhører vi DNT Horten og er mest vant til skau og fjord. Sammen skulle vi realisere en gammel drøm om å gå Sørøya på langs, fra Fuglen (374 moh) i sør til Tarhalsen i nord. Tolv mil i ulendt terreng varierende fra havnivå til drøyt 400 moh. Vi var ni deltakere, stort sett ukjente for hverandre, men med en felles

lidenskap; tur og friluftsliv. Hele sommeren hadde vi forberedt oss. Vi hadde gått turer med tung sekk, veid sekker og utstyr, jaktet på den letteste turmaten. Det var ingen mulighet for proviantering underveis, så alt vi trengte for å leve utendørs en hel uke måtte ha plass i sekken. Har vi med nok mat? Sekken måtte ikke bli for tung ... Holder vi mål?

Det er lenge siden jeg har ledd så mye, så ofte og så godt. Grappa utviklet raskt en felles humor som preget dagene. Selv i endeløst regn og da stormen reiv og sleit i oss så vi ikke klarte å stå på beina, lo vi oss nesten fillete. I ettertid viser det seg at målestasjonen på Sluskfjellet like ved hadde registrert full storm med vindkast opp til 35,6 m/s mandag

Foto: Geir Bye

kl 16. Ikke rart at vi måtte holde hverandre fast.

Det meste av dagen var vi underveis. Purring klokka seks, i soveposen mellom ni og ti. Måltider med energitett mat, gumling fra mulepose utenom måltidene. Hver enkelt måtte finne funksjonelle løsninger på private behov. Våte sokker ble tørket i soveposen. Intimgrensene ble utfordret. Vi skjønnte hva det ville si når noen skulle «lete etter deodoranten sin». Nærmeste ur ble opptatt en stund.

Kristin måtte dessverre forlate oss med hurtigbåt fra Låtret. Hun smilte fortsatt, men kneet ville ikke mer.

Røde T-er skal i framtida vise vei gjennom det fantastiske landskapet på øya. De som merker løypa er kommet mer enn halvveis. I tillegg skal det føres opp noen enkle overnattingssteder. Det gjøres en imponerende jobb med tilrettelegging.

Sørøya er bare fantastisk! Øya er frodig,

Sørøya, – den grønne øya i nord

- ◇ Deles av Hasvik- og Hammerfest kommune
- ◇ Norges fjerde største øy; 811,4 km²
- ◇ Norges største øy uten fastlandsforbindelse
- ◇ Ferje og fly til Hasvik, hurtigbåt til Akkarfjord.
- ◇ 1.100 innbyggere, de fleste i Hasvik kommune
- ◇ 900 fiskevann
- ◇ Høgste fjell 659 moh
- ◇ «Sørøya på langs»: 100 km merket turløype fra Fuglen i sør til Tarhalsen i Nord. Fellesprosjekt mellom Hammerfest- og Hasvik kommuner og Universitetet i Nord-Norge, Alta. Merkingen påbegynt 2017. Planlagt 2 – 3 mindre koier langs ruta til overnatting.

nesten uten trær, med lange hvite strender, stupbratte fjellsider og med fiskevann strødd utover. Vi fulgte lettgâtte fjellrabber, steinurer, tuer og myr. Vi sleit oss oppover lange lier med stadig nye, fantastiske utsyn som premie. Vi forserte elver og bekker. Fram med koppen hver gang! Små flokker med rein stoppet opp for å studere gjestene. Vi fant fine leirplasser både ved havet og ved små, hyggelige vann med smålom som selskap. En nysgjerrig røyskatt hilste på oss underveis. Ravn og havørn seilte stadig over oss.

Plutselig var det over. Det var vemodig å stå på fyret på Tarhalsen og vite at vi var framme. Nå som vi var så godt i gang! Det hadde vært så uendelig godt å være frikoblet fra resten av verden en stund. En mental timeout der det å bo og leve midt i den storslagne naturen fikk all vår oppmerksomhet. Tid til lange tanker. Og vi hadde greid det! Vi hadde nok mat. Beina hadde holdt. Vi hadde kost oss! Vi blir ikke helt som før. Før avreise med hurtigbåten gikk vi bananas på butikken i Akkarfjord. Det var vel ikke annet å vente!

Takk til Geir Bye og Jan-Odd Norø for elegant turløydelse. Takk Heidi Vibeke Eilertsen, Åshild Johnsen, Karin Bakkelund, Siv Kathrine Stark, Christin Bassøe Jørstad og Terje Tømmerstigen for at jeg fikk dele alt dette med dere. Takk for latter, gode historier og gode samtaler.

Fyrvokterstien. Foto: Geir Bye

Ned fyrvokterstien, Tarhalsen. Foto: Geir Bye

Av Trine Flagstad

Trine nyter utsikten. Foto: Geir Bye

Viktige opplysninger

for deltakere på Troms Turlags turer

Beskrivelse av turene finner du på www.turistforeningen.no/troms. Påmelding til turene skjer ved at du melder deg på til turlleder eller til E-postadressen som er oppgitt. Det er også online påmelding på en del turer. I noen tilfeller er det satt frist for påmeldingen.

- ◊ Som deltaker plikter du å lese turbeskrivelsen grundig og vurdere om du er fysisk/psykisk i stand til å delta på turen, og hvorvidt du har utstyr som turen krever. Er du i tvil, drøfter du det med turlederen når du melder deg på.
- ◊ Turlleder plikter før avgang å vurdere om deltakerne er i stand til å gjennomføre turen på ønsket måte. Dersom deltakeren ikke tilfredsstillter de fysiske/psykiske krav som stilles eller møter med mangelfullt utstyr for å gjennomføre turen, kan han/hun nektes å delta eller utelukkes fra resten av turen. Deltakere som må bryte av turen, må bekoste hjemreisen selv.
- ◊ Deltakerne forplikter seg til å følge turleders anvisninger. Turer «på egen hånd», deltakere

som går i forveien/velger å følge andre ruter skal ikke forekomme, med mindre det er avtalt med turlleder.

- ◊ Deltakerne har plikt til å ta vare på seg selv.
- ◊ Troms Turlag understreker at deltakelse ved lagets arrangementer skjer på deltakernes eget ansvar. Troms Turlag har ikke juridisk ansvar for økonomiske følger av mulige uhell/skader som måtte inntreffe under gjennomføring av arrangementene. Deltakerne oppfordres til å tegne egen reise- og ulykkesforsikring.
- ◊ Turlederne har gode kunnskaper i bruk av kart og kompass og vil i tillegg på de fleste turene benytte seg av GPS hvis det er nødvendig. Deltakerne oppfordres til selv å bruke kart og kompass aktivt.
- ◊ Mobiltelefondekningen i våre turområder er delvis svært dårlig, så deltakerne kan ikke regne med å oppnå mobilkontakt underveis på turene.

Hvor krevende er turen?

Vi definerer nå vanskegraden av turene etter den nye nasjonale merkenormen, se merkehandboka.no

Gradering	Passer for	Høydemeter	Stigningsgrad/eksponering
	Nybegynnere. Krever ingen spesielle ferdigheter. I hovedsak kortere turer	<300 m	Moderate stigninger. Ingen vanskelige partier
	Nybegynnere Middels godt trente turgåere Grunnleggende ferdigheter	<400 m	De fleste stigninger er moderate men kan inneholde enkelte bratte partier Enkelte partier kan virke luftige for noen
	Erfarne turgåere. God utholdenhet. Krever godt turutstyr og gode fjellsko.	<1000 m	Flere typer stigninger og utfordringer. Flere luftige og utsatte partier. Kan ha tekniske utfordringer og passasjer med noe klyving med støtte av hender.
	Erfarne fjellfolk. God utholdenhet. Krever godt turutstyr og gode fjellsko. Kunnskap om kart og kompass.	Ingen maks	Lengre topturer med bratte stigninger og ujevnt underlag. Kan ha partier som er svært luftige og partier/passasjer med utsatt klyving, smale egger, sva, ur etc.

Turprogram vinter/vår 2018/19

Troms Turlag, FSG, BT Tromsø, DNT ung, Balsfjord & omegn Turlag, BT Balsfjord, Senja Turlag, BT Senja, Nord-Troms Turlag, BT Nordreisa, BT Målselv, BT Karlsøy, DNT ung Skjervøy. Utfyllende turbeskrivelse vil du finne på Troms Turlags hjemmeside www.troms.dnt.no eller ved å kontakte turleder. Du kan også finne info om en del turer på de ulike gruppene sine Facebooksider.

Dato	Ukedag	Arrangør	Turmål	Vanskegrad	Kartblad	Turleder/info/påmelding
Nov. 2018		BT Målselv	Klatring i Gimlehallen			Sigrunn Haugli, 909 58 519. Se BT Målselv på FB
15.-18.11.18	To-S	FSG	Førstehjelp utenfor allfarvei			Geir Bye, 992 45602
18.11.18	S	FSG	Farvel til sola fra Store Blåmann			Anders Lund Eide, 951 44159
21.11.18		BT Målselv	Gapahuk ved Olsborg skole			Tom-Erik Tangen, 995 90284, se BT Målselv på FB
22.11.18	To	TT	GPS nybegynner Turlagskontoret			Arnulf Sørum, 478 24458
30.11.18	F	Balsfjord	Adventstur, fot-el. trugetur Jagarberghaugen			Marianne Hemmingsen, kl.18.00
02.12.18	S	BT Nordreisa	Klatring på Nord-Troms VGS, kl. 11-14			Fra fem år og opp. Påmeld. på nettsidene Maria Sandmo
02.12.18	S	BT Målselv	Nissetur på Lilleng			Charlotta Rylander, 416 43 404 Se BT Målselv på FB
02.12.18	S	BT Senja	Refleksløype			Øyvind Ruud Kringstad, 996 46803
12.12.18	O	TT	Førjulstur m/ bål Nærområde Tromsø			Monica Mikalsen, 938 18300 Nærmere info senere
15.-16.12.18	H	DNT ung Tromsø	Utendørs julebordtur			Torbjørn Birkenes og Marie Aas Westvik
30.12.18	L	BT Senja/Senja TL	Fellestur til lavoen i Finnfjordmarka		Finnsnes, kartverket 171	Styret i Barnas turlag Styret i Senja turlag
31.12.18	M	BT Nordreisa	Fakkeltog på nyttårsaftnen			Påmelding ikke nødvendig. Ta med fakkelt og møt oss ved Halti. Matilde Persen
Jan 2019		BT Nordreisa	Klatring på Nord-Troms VGS, kl. 11-14			Fra fem år og opp. Påmeld. på nettsidene. Maria Sandmo
Jan.-feb. 2019		DNT ung Tromsø	Alpinsenteret i Kroken			Vi varmer opp til topturer!

Dato	Ukedag	Arrangør	Turmål	Vanskegrad	Kartblad	Turleder/info/påmelding
04.-06.01.19	H	TT	Altevatnet – Gaskas skitur			Monica Mikalsen, 938 18300. Linda Skog
18.01.19	F	DNT ung Tromsø	Kajakklek i basseng, Stakkevollan			For ferske og erfarne padlere! 19 til 21 Påmeld. hj.sidene
19.-20.01.19	H	TT	Trollvassbu			Arnulf Sørum, 478 24458 Monica Mikalsen
20.01.19	S	FSG	Velkommen til sola fra Blåtind (Sovende soldat)			Anders Lund Eide, 951 44159 og Jan-Odd Norø
22.01	Ti	TT	Fjellheisen opp – ski til Bønntuva			Monica Mikalsen, 938 18300
30.01.19	O	FSG	Snøbaketeknikk i Grønnåsen			Øystein Thorvaldsen, 918 75463
Jan.-feb. 2019		DNT ung Tromsø	Sykling med fatbikes			Rasmus Nordal. Dato kommer. Vi sponser sykkelie!
Jan.-feb. 2019		TT	Kafetur Trollvassbu			Christine Smith-Simonsen, 990 46631. Se dato på hj.siden TT
Feb. 2019		DNT ung Tromsø	Aketur med rattkjelke eller rumperacer på toppur			Marie Aas Westvik og Rasmus Nordal
Feb. 2019		BT Nordreisa	Klatring på Nord-Troms VGS			Fra fem år og opp. Påmeld. på nett-sidene. Dato kommer. Maria Sandmo, 970 01442
Feb. 2019		TT	Kart og Kompass Tromsøya			Monica Mikalsen, 938 18300. Arnulf Sørum
03.02.19	S	BT Nordreisa	Feire Kom deg ut-dagen ved Saga sammen med oss!			Ingunn Hansen, Matilde Persen, 451 58190
03.02.19	S	BT Senja	Skileik og Kom deg ut-dag			Jorunn og Tor-Erling Nygaard
15.2.19	F	DNT ung Tromsø	Kajakklek i basseng, Stakkevollan			For ferske og erfarne padlere! 19 til 21 Påmeld. hj.sidene
15.- 17.02.19	H	DNT ung Tromsø	Skredkurs			For aktive medl. i DNT ung
15.- 17.02.19	H	Senja	Måneskinnstur til Rostadhyttene		Midt-Troms friluftsråd	Påmelding på nettsidene
16.02.19	L	FSG	Vinterrangling			Ole Jacob Skou Nilsen, 934 67830. Stein Tronstad
16.-17.02.19	H	TT	Vinterlys på Gappo			Alf Iver Kinge, 466 15615 Anna-Brith Arntsen
17.02.19	S	TT	Nordtinden Kvaløya			Jan Børre Henriksen, 901 35492

Turprogram

vinter/vår 2018/19

Dato	Ukedag	Arrangør	Turmål	Vanskegrad	Kartblad	Turleder/info/påmelding
20.02.19	O	FSG	Kveldstur til Tverrfjellet			Anders Lund Eide, 951 44159
23.-24.02.19	H	DNT ung Troms	Snøhuletur Piggvindskaret			Jan Thomas Schwenke, Marie Aas Westvik og Torbjørn Birkenes
23.-24.02.19	H	TT	Vinter-telttur på Nord-Tromsøya med ski			Monica Mikalsen, 938 18300
ca.24.02.19	S	BT Målselv	Akedag i Sollia			Tom-Erik Tangen, 995 90284. Ee BT Målselv på FB
Mars 2019		Balsfjord	ØLLs lagshytte v/ Storvannet			Anita Hilstad, 976 14767
Mars 2019		DNT ung Tromsø	Isfisketur Vi tester fiskelykka			Karl-Henrik Eidesen og Marie Aas Westvik
Mars 2019		BT Balsfjord	Ski-/utedag ved furua – artig ved Josefvatn			Kontakt Øyvind Karlsen, 911 93763. Siw-Laila Nilsen, 406 03067
Mars 2019		BT Nordreisa	Isfisketur			Info/påmeld. på nettsidene. Dato kommer. Matilde Persen, 451 58190
Mars-april		BT Nordreisa	Hundekjøring Eventyr tur kun for medlemmer i Barnas Turlag			Info/påmeld. på nettsidene. Maria Sandmo og Matilde Persen, 451 58190
04.-08.03.19 Vinterferie skolene i Tromsø kommune						
06.03.19	O	TT	Skitur Tverrfjellet			Bjørn Tore Sørensen, 415 08046
10.03.19	S	FSG	En klassiker på Kattfjordeidet			Anders Lund Eide, 951 44159
13.03.19	O	TT	Skitur Rødtinden			Bjørn Tore Sørensen, 415 08046
15.03.19	F	DNT ung Tromsø	Kajakklek i basseng, Stakkevollan			For ferske og erfarne padlere! 19 til 21 Påmeld. hj.sidene
15.-17.03.19	H	TT	GPS Gappohytta			Arnulf Sørum, 478 24458
15.-17.03.19	H	TT	Lappaugen - Riksgrensen Telttur			Geir Bye, 992 4560 Jan-Odd Norø
15.-17.03.19	H	FSG	Toppturer på Senja			Øystein Thorvaldsen, 918 75463. Torbjørn Birkenes
20.-22.03.19	O-F	Senja 60+	Altevatn – Gaskas måneskinnstur på ski		1532 III Salvas-skardet	Ina Aanesland, 971 80447. Bodil Kjær Brones, 909 15031
22.03.19	F	FSG	Fullmånetur til Tromsdalstind			Geir Bye, 992 45602, Markus Degerman
22.-24.03.19	H	DNT ung Troms	Hytte til hytte i indre Troms			Vintertur med pulk. Torbjørn Birkenes

Dato	Ukedag	Arrangør	Turmål	Vanskegrad	Kartblad	Turleder/info/påmelding
22.-24.03.19	H	TT	Dividalshytta med dagstur til Store Jerta			Jan Thomas Schwenke, 900 50727. Tore Brattli, 932 08669
22.-24.03.19	H	TT	Gourmetmat i sikte Rostahytta			Kontakt Morten Olsen, 916 43487
23.03.19	L	BT Tromsø	VINTERFEST på Charlottenlund!			Ta med alle du kjenner og bli med på vår årvisse vinterfest
29.-30.03.19	H	BT Senja	Hyttetur til Atlevasshytta			Øyvind Ruud Kringstad, Stine Henriksen, Trine-Lise Fredriksen
29.-31.03.19	H	TT	Divi - Dærtta - Frihetsli			Jan Børre Henriksen, 901 35492
31.03.19	S	Senja	Svandalen - Tverrveien		Turkart Senja-Sør	Påmelding på nettsidene
Mars-april		TT	Ukestur på ski Indre Troms			Info senere på nettsiden TT
05.-07.04.19	H	BT Målselv	Isfiske på Råvatnet			Hege Dividal Skogstad, 922 11 065 Se BT Målselv på FB
06.-07.04.19	H	FSG	Daltindtur			Jan Børre Henriksen, 901 35492. Leif Lillevoll
06.-07.04.19	H	FSG	Telt & topptur i Malangen			Geir Bye, 992 45602
07.04.19	S	BT Balsfjord	Isfisketur til Sagelvvatnet			Kontakt Øyvind Karlsen, 911 93763. Yngve Oppgård, 483 53 921
07.04.19	S	Senja	Rossfjorden - Gammen i Vassbrunskaret		Finnsnes, kartverket 171	Påmelding på nettsidene
14.-22.04.19 Påskeuka						
25.-28.04.19	To-S	Senja	Langtur i indre Troms ved bruk av turlagshyttene		Midt-Troms friluftsråd	Påmelding på nettsidene
26.-28.04.19	H	BT Senja	Skitur fra Kilpis til Signaldalen			Trine-Lise Fredriksen og Stine Henriksen
26.-28.04.19	H	FSG	Njunis (1717 moh)			Anders Lund Eide, 951 44159. Torbjørn Birkenes
26.-28.04.19	H	TT	Fra vidde til kløft: Altevatt - Lappjord - Sjørdalen			Alf Iver Kinge, 466 15615 Anna-Brith Arntsen. Avreise Tromsø fredag 26.4 kl 1200
28.04.19	S	FSG	Lang topptur (uten overnatting)			Ole Jacob Skou Nilsen, 934 67830. Markus Degerman
Mai 2019		BT Senja	Fjæradag			Espen Holen
01.05.19	0	FSG	Storsteinnestinden (1017 moh)			Anders Lund Eide, 951 44159

Turprogram

vinter/vår 2018/19

Dato	Ukedag	Arrangør	Turmål	Vanskegrad	Kartblad	Turleder/info/påmelding
09.-12.05.19		FSG	Bratte dager 2019			Håvard Lium, 924 37112
10.-12.05.19	H	DNT ung Tromsø	Paragliding ned fra Fjellheisen			Torbjørn Birkenes. Vi overnatter på Fløya og flyr ned! (Backup-helg 34.-26.05.)
11.05.19	L	Veteran Troms	Strandrydding nær Tromsø			Alle velkomne på trivelig og nyttig dag i fjæra, smm. Ren Kyst, Ishavskysten Fril. råd
15.05.19	O	TT	Skitur til Rundfjellet			Bjørn Tore Sørensen, 415 08046
24.-25.05.19	H	DNT ung, FSG, TT	Brevika Rebbenesøya			Strandrydding i naturreservat i samarbeid med Ren Kyst, Tromsø Havpadlekubb. Båttransport ut.
Mai-juni 2019		DNT ung Tromsø	Terrengsykling			Bli med oss og test ut nye stier! Rasmus Nordal og Filip Belles.
01.06.19	L					
07.-10.06.19 Pinse						
14.-16.06.19	H	DNT ung Troms	Pangstart på padlesesongen Sommarøy			Fra 13 år og opp. Påmelding åpner 1. mai. Kurs og workshop for både ferske og erfarne.
15.-16.06.19	H	BT Nordreisa	Telttur til Steinsvika. Tjuvstart sommerferien med telttur på stranda.			Info/påmeld. på nettsidene. Ingunn Hansen, 994 99328. Matilde Persen
21.-23.06.19	H	DNT ung Troms	Klatrehelg på Brensholmen			Vi feirer sommer-ferien på yttersida med klatre-instruktør. Turleder Torbjørn Birkenes
23.06.19	S	BT Balsfjord	St.Hans-feiring ved Juksavatnet			Kontaktperson Siw-Laila Nilsen, 406 03067
August		DNT ung Tromsø	Hamperokken			Torbjørn Birkenes Ikonisk topptur
04.-09.08.19		DNT ung Troms	Grønn Basecamp Sommarøy			Klatring, sykling og topptur

Nord-Troms Turlag har ingen egne planlagte turer, men følg med på hjemmesida.

BT Balsfjord har valgt å dele turtilbudene sine for yngre og eldre deltakere. Følg med på BT Balsfjord og på Facebook. På nyåret vil det komme tilbud om turer for de større barna.

Bålgruppa, Tromsø vil komme med nye turtilbud senere.

Veterangruppa, Tromsø arrangerer sine ukentlige vandreturer på tirsdager.

Dærtahyttene

Den første Dærtahytta ble reist i 1966 ved Njargajavri i Dærtavagge etter avtale mellom Troms Turlag og Direktoratet for Statens Skoger ved Troms Skogforvaltning. Festekontrakt ble inngått og trådte i kraft 17.01.1966. Dærtahyttene er Troms Turlag sin eiendom, i motsetning til mange av de andre hyttene på rutenettet i indre Troms som inntil nylig har tilhørt DNT Oslo & omegn.

Gamle Dærta

Når jeg tenker på gamle Dærta, som ble revet i 2013, går flere inntrykk igjen. Den ene er om sommeren, det er det vide landskapet, alle grønnfarger, fugleliv, roen, beitende rein. Sitte på trappa og nyte det. Om vinteren er det det hvite og det blå når det er fint vær, men det som huskes like sterkt er når vinden raser, og det gjør den ofte der. Snøfokk, bakkefokk og null sikt. Da var det godt å være inne i en hytte med sjel og mye historie, godt med innedo og vedsjå.

Hytta ble ført opp i 1966. Da måtte man ut og rundt hytta for å komme inn til sjåen/ute-doen. Seinere ble hytta bygget om flere ganger og ble som de fleste husker hytta var. I 2013 ble hytta revet, og en ny historie ble til på Dærtatunet.

Gamle Dærta hadde gjort sitt, den ble mer og mer glissen og rå inne på soverommene. Vinterstid lå det ofte snø i hjørnene under sengene, madrassene måtte settes på høykant så de ikke ble fuktig. Hytta levde et røft liv, ikke bare på grunn av vind og vær, men også fordi snøen bak hytta ble så hardpakket at elva om våren ikke fant sitt naturlige løp ned og dermed brøt seg rett over snøen og mot hytta. Der møtte vannet ikke bare veggen men også snøskavlen på ned-

Det kan være i overkant tøft på Dærta.

Gamle Dærta blir kun en saga blott

sida, med det resultatet at den ble stående i vann til elva klarte å smelte seg igjennom.

Snø som trengte seg inn under taket førte til drypp i stua på våren. Da hytta ble revet, kom diverse overraskelser fram; bak veggen i stua viste i det som var igjen av glava, en vei av pellets som var tatt fra en sekk som lå på en hems i gangen! En del velfødte mus og lemen lå døde i herligheta.

I uthusdelen viste det seg at golvet var dobbel, den som kom fram var nesten den best bevarte delen av hytta. Et reinhorn kom fram fra ganghemsen, den henger nå i Dærtastua høyt på veggen inne.

Det er nye tider, noe gammelhytta fikk oppleve enda en stund. Vinterstid kan det bli et yrende liv med unger på alle aldre. Det er hundesleder som har gitt nye muligheter for turhungrige foreldre. Tidlig krøkes som god krok skal bli! Værvarslere som Yr og Storm er gode å ha, for som sagt; det kan være i overkant røff på Dærta.

Nu da gammelhytta er borte, må alle ut til uthuset. Avstanden er kort, men selv da kan vinden være så sterk og sikten så dårlig at man vinterstid har spent et tau mellom hytte og uthus. Det kan bygge seg opp en svær skavl mellom hyttene på tunet også, rene berg og dal som krever godt sikt ...

Gode dager er det likevel flere av, gode fiskehistorier og andre historier har blitt fortalt i gammelhytta og lever sitt liv videre i hyttebøkene.

Tekst og foto: Hermien Prestbakmo

Nye Dærtahytta.

Ble bygd etter samme tegninger som gamle Gaskashytta. Etter at rutenettet fra Kilpisjärvi til Altevatnet ble ferdigmerket med hytter i rimelig avstand mellom hverandre, ble det fort klart at kapasiteten på Dærta var alt for liten. I brev til Skogforvalteren i Troms peker formann Carl

M. Ellingsen på faren ved at det ikke var plass til alle som søkte overnatting i Dærtahytta og de fatale konsekvensene det i verste fall kunne medføre. På ekstraordinær generalforsamling ble det vedtatt med 20 mot 4 stemmer at det skulle søkes om å få bygge en ny og større hytte. Troms Turlag og DNT ville gjerne plassere denne nærmere Dividalshytta pga. lang avstand mellom de to hyttene, men fikk avslag på plasseringen. Derimot ble tillatelse gitt til å bygge på eksisterende plass, og festekontrakt ble inngått 24.05.1972. Et av argumentene for å plassere ny hytte i et lunt dalføre nordøst av Jalghas var at det var svært værhardt i Dærtavagge. Dessuten legger det seg ofte tåke som blir liggende i Dærtavagge i dagevis. Vi er mange som har ligget værfaste i flere dager på Dærta. På et tidspunkt reiste tilsyn Arne Martinsen kraftige stolper mellom nyhytta, uthuset, gammelhytta og ned til Njargajavri, dette for at det skulle være lettere å finne hyttene i dårlig vær.

Pga. opprettelsen av Øvre Dividal nasjonalpark var det strenge restriksjoner på motorisert ferdsel, og det ble umulig å få Troms Landforsvar til å frakte materialer for oss. Løsningen ble Kløvkompagniet som fraktet inn fra anleggsvegen ved Devdis.

Som en liten kuriositet ved at det ble forbudt å frakte materialene med motortransport, ble det skrevet til stortingsmann Alfred Henningsen om han kunne være til hjelp ved å sikre oss rimelig transport til Dærtahytta. Som nevnt ovenfor ble løsningen Kløvkompagniet.

Det har vært mange reparasjoner og ombygginger av de to hyttene i løpet av årene. Sentrale personer har vært dyktige snekkere fra Dividalen, Hans J. Stenvold, Kristian Fredheim, Otto Nesvik. For noen få år siden ble hytta renoverert innvendig av Leif Morland og fikk en moderne og hensiktsmessig innredning.

Flytting av Nye Dærta

Et av de store løftene på Dærta var flyttingen av hytta. 31.mai 1976 ble det avholdt et utvida styremøte. Møteleder Kjell Vangdal innledet med at møtet var sammenkalt på grunnlag av rapporter som var kommet om tilstanden på Dærtahyttene. Idar Brenn som hadde vært på hyttene orienterte om situasjonen.

18. mai ankom han Dærta, og da var det vann på gulvet i gangen på nyhytta. Han prøvde å lede vannet vekk på vestsiden av hytta. 20.mai kom han tilbake til hytta, og da var det bløt sørpe til midt på døra. I gangen var det 60-70 cm med vann, og i soverommene stod vannet 15-20 cm over gulvet. I oppholdsrommet hadde gulvplankene begynt å presse seg opp. For øvrig kunne han ikke se om hytta hadde flyttet seg, men stagene på øversiden var stramme.

Møtedeltakerne var enige om følgende: Hytta ligger midt i et elvefar som oppstår i vårløysinga. På kort sikt må gulvet tas opp og isolasjonen fjernes så gulvet får tørke. På sikt bør man satse på å flytte hytta til en høyde på østsiden av nåværende plassering. Dette kan gjøres på to måter: enten ved å rive hytta eller

flytte den hel. Ved riving vil en god del materialer bli ødelagt og måtte erstattes av nye. Brenn har vært i kontakt med ingeniørkompaniet som er interessert i et slikt oppdrag, men en henvendelse må gå gjennom Troms Landforsvar, og pga. sommerferie kan de neppe ta oppdraget før til høsten. Flere forslag ble foreslått: bygge en høy grunnmur, drenering, kortere midlertidig flytting inntil hytta fikk en ny sikker plassering. Det ble nedsatt en arbeidskomite, Idar Brenn, Helge Karlsen og Odd Østgård. Komiteens første oppgave var å luften hytta og undersøke fukt og evt. andre skader.

Av møtereferatet går det ikke fram om hvilken endelig beslutning som ble tatt, men muntlig overføring sier at hytta ble flyttet ved hjelp av Forsvaret. Arne Martinsen, tilsyn, var ansvarlig koordinator fra Troms Turlag.

Man brukte lange tømmerstokker som ble smurt med grønnsåpe, satte hytta oppå og fikk hytta til å gli på stakkene. Det gikk veldig bra. Angivelig ble ikke en eneste kopp knust i løpet av denne aksjonen.

Dærtastua. Foto Arne Nyborg.

Dærtastua

Bygd 2011-2013 på dugnad. Ferdigstilt april 2013. Stadige utbedringer og ombygginger av de to hyttene i tillegg til at de begynte å dra på årene, gjorde at det ble behov for å bygge ny hytte.

Utsyn fra Dærtastua

Med utsyn fra Dærtastua ser du både bredt og langt. Denne dagen, i den siste helga i september, er landskapet hvitt og dekket av 5-10 cm nysnø. Det er en av de aller første vinterdagene i Deartavaggi. Bumannsberget, Store Jierta, Namna, Storfjellet er alle hvite, mens vannene fortsatt er åpne, bekkende sildrer og myrene enda er ikke tilfrosset. Vi kom inn hit i går med helikopteret som fraktet ved og utstyr inn og tok med bygninsavfall, søppel og dodunker ut. Jeg kjenner en lett bekymring over at jeg i den hektiske lastesituasjonen ved Devdnes valgte å la skiene bli igjen i bilen.

Tankene går til ei helg i vår, tidlig i mai. Da satt jeg også her og så utover dalen. På to timer gikk vinterlandskapet i oppløsning foran øynene våre, fargene gikk fra hvitt og grått til grønnbrunt. Det strømmet vann overalt, bekkene åpnet seg og der vi gikk på ski dagen før ble det uframkommelig. Våren

kom til Dærtavaggi på noen få timer, og jeg kjente på bekymringen for om vi kom oss ut.

Det er ikke mange i fjellet når årstidene skifter, selv om det er ei fascinerende tid. Utrolig nok var vi ikke alene her inne i mai. En fjellkar fra Rostadalen kom plutselig inn døra og ved Harvesjavri lå en reindriftsfamilien, mor, far, to småbarn og onkel i lavvu. De så til reinene som skulle kalve. Vi fikk lære at det er kritisk for kalvene om de blir født i regn og ikke blir tørre rett etter fødselen.

Under utfordrende forhold hjelper og oppmuntrer folk hverandre. Vi kunne hjelpe til når scooteren satte seg fast og fikk et oppkjørt spor langs den beste traseen ned til Cievcca. Vi fikk gode råd fra fjellkarene, vi skulle gå på blått og unngå grågrønt. Slik vadet vi på ski over Cievccasjavri med 10 cm. overvann og gikk opp mot vannskillet under Bumannsberget. Turen tok vel 12 timer, men som reindriftssamen sa, «du kommer alltid ut på ski!» Så nå får vi se om vi klarer årets første møte med vinterfjellet uten ski. Vi får gjøre som i vår og ta tida til hjelp.

Av Rakel Jakhelln

Lisbeth B Johannessen står for det historiske stoffet.

Hundebua på Rosta

Endelig har Troms Turlag fått ei flott hundebu på «Rostatunet». En av de første kommentarene i hytteboken var «Anneks? Det er jo et lite slott av en hunderesidens»

Karoline Østgård Olsen er vårt nye tilsyn på hundebua. Hun er ei 27 år gammel jente fra Tromsø. Med familiehytte ved Lille Rostavann, har hun vokst opp med turer innover Rostadalen og opp til Rostahytta. På fritiden er hun glad i friluftslivet med både toppturer sommer og vinter, og hun lager gjerne middag i skogen en dag eller to i løpet av uken.

Hun er også en aktiv fluefisker og konkurransekaster og har deltatt i flere nasjonale og internasjonale konkurranser. Med en pappa som er tilsyn på Nonsbu ville hun gjerne gjøre mere for Troms Turlag selv, og da ble valget om å søke på tilsynsjobben på Rosta veldig enkelt. Nå håper vi at flere av hyttene både i Troms Turlag og andre turlag vil åpne får våre firbeinte venner. Karoline og hunden Trokia ønsker nye og gamle folk og hunder velkommen til Rosta.

Tekst og foto: Stig Kristian Sørensen

Barnas Turlag blomstrer!

BT Mini på bæretur, Trehørningen Foto: Sofia Henriksson.

Barnas Turlag gjør akkurat som barn generelt; vokser og gror! Før sommeren kom et nytt skudd på stammen til Barnas Turlag i Troms – og enda flere er på vei.

Nå inviterer Barnas Turlag også til aktiviteter i det fantastiske øyriket i Karlsøy kommune. Ivrige foreldre har allerede invitert på bålmiddag, overnattingstur til Gammelstua, telttur på Karlsøy og hatt stand på Øyriket i sentrum.

Store og små har kost seg med kjøttsuppe i

fjæra på Hansnes, vasset i Skipsfjorden og mer skal det bli! Først ut er desemberetur til Vannøya med julemesse og turning.

Viktig tilbud

– Jeg ønsket å starte Barnas Turlag i Karlsøy, både fordi jeg ønsker et friluftslivmiljø til barna, og fordi jeg ønsker at vi familiene som allerede er en del på tur har et felles miljø og møtepunkt der vi kan bli kjent og treffes. I tillegg håper jeg at vi kan få med flere familier ut på tur, sier Ingebjørg

Skipsfjord. Foto: Ingebjørg Tollefsen.

Skipsfjorddalen. Foto: Ingebjørg Tollefsen.

DNT ung Skjervøy startet opp med kajakkurs. Foto: Michael Johan Strøm og Hugo Tingvoll.

Tollefsen, initiativtaker for Barnas Turlag Karlsøy.

I tillegg har gjengen i Karlsøy satt ut kode-skilt for 5 turer med Turbo – fordelt på øyene Ringvassøy, Karlsøy, Vannøya og Reinøya. Så det er bare å begynne og glede seg til neste sesong med turboturer.

Lokale muligheter

I dag er det altså aktive Barnas Turlag på Senja, i Karlsøy, Nordreisa, Målselv, Balsfjord og Tromsø kommune. Og snart kommer det i gang familieaktiviteter også i Kåfjord. Ta en tur innom nettsidene <https://troms.dnt.no/barnas-turlag/> og se alt det spennende barnefamilier kan bli med på! Lik også ditt Barnas Turlag på Facebook.

Ønsker du Barnas Turlag der DU bor? Ta kontakt med Mia Kanstad Kulseng, vår koordinator for Barnas Turlag: mia.kulseng@dnt.no.

Friluftsgøy på Skjervøy

DNT ung Troms har nå to turgrupper – ei i Tromsø og ei i Skjervøy kommune. Og fylkets friluftsgøy ungdom kan bli med på alle turer i alle turgruppene.

Selv om det har vært aktiviteter som

toppturer på Senja og snøhuleturen til Lyngen, har de fleste turer med DNT ung Troms hatt Tromsø som utgangspunkt. Det vil si at DNT ung Troms i praksis har vært DNT ung Tromsø. Det endrer vi nå! DNT ung Troms får turgruppa DNT ung Tromsø, og samtidig starter vi DNT ung Skjervøy. Fortsatt vil DNT ung Troms arrangere turer i hele vårt område.

God start i Skjervøy

Med god hjelp fra Nord-Troms Friluftsråd har ungdom i Skjervøy kommune fått mange utfordringer utendørs det siste året. Det har vært mye sjøsport – med kajakkurs, fridykking og stand up-paddling.

Er du friluftsgøysjert og bor i Skjervøy kommune? Eller andre steder nord i fylket? Ta kontakt med oss – vi vil gjerne ha deg med på laget!

Og vil du ha aktiviteter med DNT ung der du bor? Det fikser vi – alt vi trenger er ungdom (eller foreldre) som tar initiativ og ansvar. Ta kontakt med oss gjennom koordinator mia.kulseng@dnt.no.

Av: Mia Kanstad Kulseng

SPOT / Inreachsatellitt-meldingssendere

Eller nødpeilesender som noen kaller det

Turterrenget i Troms har mange steder dårlig eller ingen mobildekning. Da er ikke mobilen til mye nytte om man trenger hjelp eller ønsker å sende ei melding hjem. Derfor har satellittmeldingssendere blitt populære blant mange turgåere i Troms.

SPOT har vært på markedet en stund. Inreach – som er kjøpt opp av Garmin – er et annet merke som har tatt markedsandeler.

For begge alternativene må det i tillegg kjøpes et abonnement før de kan brukes.

Begge merkene har en dedikert SOS-knapp som kan trykkes i nødtilfeller. Meldingen fra satellittsenderne sendes da via satellitter til mottaksstasjoner i utlandet som igjen varsler norsk redningstjeneste. Nøyaktig posisjon på hvor du befinner deg er en del av meldingen.

En annen viktig funksjon hos begge er at man kan sende enten ferdigdefinerte eller egne meldinger og sende til disse til forhåndsdefinerte mailadresser eller mobilnr. Med meldingene følger en link som viser på kart hvor meldingen sendes fra.

Inreach har den fordel at det er toveis kommunikasjon. Du kan både sende og motta meldinger. Inreach kan i noen tilfeller erstatte satellitttelefon fordi den har toveis kommunikasjon. Inreach som kommuniserer via Iridiumsatellitter har også bedre dekning i våre områder.

Begge alternativene er en god sikring når man går i områder uten mobildekning. Og ikke minst den muligheten man har for å sende melding for å betrygge de som kanskje sitter hjemme og er bekymret. Det har skjedd at de som sitter hjemme og venter på dagens SMS eller anrop via ordinær mobil har gjort anskrik til nødetatene når de ikke hører noe. Og så har årsaken til manglende kontakt vært tomt batteri eller endring i planer som har medført at man befinner i områder uten dekning.

Av Arnulf Sørum

Litt om lading av mobil og tur i områder med marginal mobildekning

De fleste har nok opplevd at batteriet på mobilen har tappa seg utrolig fort når man befinner seg på langtur utenfor sivilisasjonen. Årsaken er at mobilen går opp på høy effekt når det er langt til nærmeste basestasjon. Høy effekt har betydning når mobilen sender signal ut, mens det å motta signaler fra basestasjoner ikke krever noe ekstra effekt, uansett hvor sterkt eller svakt signalet er. Mobilen sender sjølsagt når du snakker i den, når du surfer på nettsider (sjølsagt først og fremst for å sjekke værmeldinga), sender meldinger og e-post, men også jevnlig når den bare står på. Det siste skjer når mobilen oppdaterer seg i nettverket, eksempelvis når den varsler basestasjoner og din teleoperatør om hvor den befinner seg. Dersom du vandrer i fjellet, vil du gjerne så vidt få kontakt med flere fjerne basestasjoner på kort tid, og denne økte nettverkstrafikken kan medføre at batteriet tappes mye fortere enn normalt. Tipset er å slå mobilen av, eller eventuelt sette den i flymodus når du ikke trenger å ha den på. Tips 2 er ha med ekstra batteripakker for lading underveis. Dette siste har nok de fleste med erfaring fra vandring Tromsfjell blitt vant med.

Enkelte har også med seg bærbare solpaneler for lading på tur. Her er det noen som har opplevd at disse solpanelene har

problemer med å lade en mobil direkte. Dette kan være fordi strømmen som leveres er «ujevn». Fra en USB-port skal det leveres likestrøm med spenning på ca 5V. Men dersom spenningsnivået svinger for mye, kan mobilen nekte «å ta i mot» lading. De fleste mobiler har innebygde sikkerhetsmekanismer som skal hindre skader på telefonens elektroniske komponenter. Så da kommer det an på hvor ujevnt spenningsnivået er ut fra solpanelet, og hvor «kritisk» din mobil er når det gjelder ladespenning. Det kan hende at et solpanel i kombinasjon med et annet ekstra batteri fungerer bedre. Spesielt for de som skal på lengre turer og ikke får tilgang til ordinær 220 V stikkontakt på mange uker.

Dersom du vurderer innkjøp av solpanel for turbruk kan det lønne seg å lese noen tester i forkant. Det er veldig stor forskjell på kvalitet og ytelse. Ofte er det en tydelig sammenheng mellom pris og kvalitet. Det er også en sammenheng mellom størrelse på solpanelet og ytelsen. Bittesmå solpaneler, eksempelvis de som er like store som din telefon, vil ha begrenset ytelse og kapasitet. Slike vil trenge lang tid for å lade opp en eventuell innebygd batteripakke. God tur!

Av Pål Tengesdal

Bli med på skitur i Tromsøområdet

Vinterturboka – minst 101 turer i og rundt Tromsø, presenterer mange av de mest attraktive skiturene Tromsøområdet har å by på.

Vinterturboka har skiturer for alle: Korte og lange, slake og bratte. Gjennom flotte bilder, flyfoto, beskrivelser og gode tips blir du tatt med på skitur i Norges (ja, kanskje verdens) toppturhovedstad. Troms Turlag er med som utgiver. Deres hytter og turer knyttet til disse har fått god plass.

– En praktisk praktbok, kaller fjellsportveteran Arne Wilhelm Theodorsen Vinterturboka. Han har skrevet forordet, og tar for seg konsekvensene av å være født med ski på beina.

– Siden vi er født med ski på beina er det jo mye lettere å komme seg ut på tur om vinteren enn om sommeren; da må vi jo bale og tilpasse oss nyinnkjøpt sommerutstyr. Her har vi utstyret med oss fra fødselen, sier Theodorsen.

Gjennom et par hundre bilder, blant annet inspirerende flyfoto med ruter og navn tegnet på, tar boka leseren med på turer i både flatland og til bratte tinder. På fjell- eller løypeski, såvel som moderne toppturski. Redaksjonen har brukt mye tid på bildene. Få steder har kulisser som Troms.

– Vi ønsker at folk skal føle at de er på tur når de leser boka, at de får opplevelsen av hva akkurat den turen har å by på. Og at man blir inspirert. Tromsøområdet er unikt

og i en særklasse når det gjelder skimuligheter. Her ligger alt samlet med korte avstander. Og veien til enda råere fjellområder, som Lyngen og Senja, er bare et par timers kjøretur unna, sier redaktør Pål Jakobsen. Han er selv ihuga skientusiast.

Jakobsen har tidligere vært redaktør for sommerturbøker for både Tromsø (2012) og Midt-Troms/Senja (2015) og tror at også denne turboka kan bli årets julegave.

Boka har en overvekt av toppturer, men holder seg unna de bratteste. Noen litt brattere turer er samlet i en egen del av boka. Du finner klassikere både på Kvaløya, Tromsø fastland, i Malangen og i Lyngen. De fleste turene kan, ved ferdsel i hovedruta og på riktige dager, gjøres i skredsikkert terreng.

Men Tromsø byr også på store, slake vidder og fjellandskap. Som klassikeren Snarby til Tromsdalen eller Kvaløyaperlen Kvaløyvågen til Finnvikdalen. Stadig flere er å se også på disse turene.

– Det er viktig å vise frem også disse mulighetene. Ikke alle ønsker å gå opp i fjellene. Det er godt å se at stadig flere igjen lurer på hvor mulighetene for vanlige skiturer er. I Vinterturboka får de mange tips, sier Pål Jakobsen.

Leseren får også gode tips om snøskred, navigering, hvordan finne nordlyset og skikjøring med lykt i mørketiden.

Karin Karlstrøm har gitt boka en lekker design, inspirert av vinteren.

Nina Cheetham – nytt medlem i Fjellvåkenredaksjonen

Nina har vært medlem i DNT og seinere TT siden 1973. Notodden-jenta hadde allerede i barndommen en drøm om å besøke Øvre Dividal nasjonalpark. Da hun flytta til Tromsø i 1981, ble dette hennes favoritt-turmål. Av alle TT-hyttene er det Vuoma som er førstevalget. Her finner Nina sjelefred både sommer og vinter. Familien har vært flittige brukere av hele hyttenettet, og TT har bidratt til fantastiske turminner.

Nina har tilsyn på Nonsbu sammen med Morten Olsen. Hun har et stort ønske for framtida til TT om at nye generasjoner turgåere og brukere av naturen ser verdien av frivillighet og dugnadsånd.

Nå ser hun fram til å gjøre en innsats for Fjellvåken, og vi i redaksjonen ser fram til et godt samarbeid med Nina.

Forsida: NRK flytter teknikken ut av fjellet. Foto: Svanhild Dalberg

Vi ønsker alle velkommen innom Turlagskontoret til en hyggelig prat

Neste nummer av Fjellvåken kommer ca. 23. april 2019. Stoff til Fjellvåken nr. 1, 2019 må være hos oss innen 15. februar.

I redaksjonen Jorunn Mørkved, Lisbeth B. Johannessen og Nina Cheetham

- ◇ E-post: troms@dnt.no
- ◇ Hjemmeside: www.troms.dnt.no
- ◇ Nå er vi også på Facebook. Troms Turlag – DNT.
- ◇ Redaksjonen i Fjellvåken ønsker stoff fra Turlagets medlemmer. Manus kan sendes til Turlagets adresse.
- ◇ Adresseendring meldes direkte til Turlagskontoret.

